

Mededelingsblad van de Vlaamse Bosbouwvereniging

Geraardsbergse steenweg 267

9231 Gontrode

De Boskrant

januari — februari

2-maandelijks tijdschrift

1989

ISSN 0773 137X

19de jg. nr. 1

Afgiftekantoor: 9230 Melle 1

V.B.V.

Mededelingsblad van de Vlaamse Bosbouwvereniging
Geraardsbergse steenweg 267
9231 Gontrode

De Boskrant

januari-februari 1989

ISSN 0773 137X

2-maandelijks tijdschrift
19de jg. nr. 1

REDAKTIERAAD :

Coppens, H.
De Bruycker, P.
De Schuyter, J.
De Wulf, R.
Dua, V.
Geldhof, P.
Lust, N.
Maertens, Ph.
Meuleman, B.
Muys, B.
Plouvier, D.
Roekaerts, M.
Roskams, P.
Van Boghout, E.
Vanden Bil, V.
Van Haeren, R.
Van Miegroet, M.
Van Slycken, J.
Vitse, Th.
Wambeke, Ch.

EINDREDAKTIE :

DUA, V.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :

Lust, N.

V.B.V.
Geraardsbergse steenweg 267
9231 Gontrode

ABONNERING :

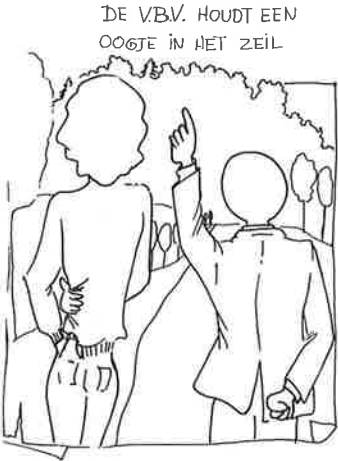
Pers.abonnement 350,-
Studenten 200,-
te storten op
P.C. 000-1027867-55

inhoud

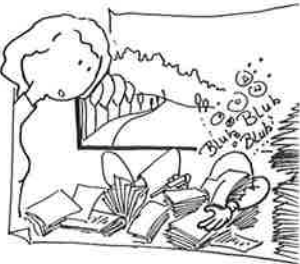
Redactioneel	1
Boer en Bosbouwer : de grote Europese één- making ?	2
Het bos op het 5de Groenkongres	8
Beleid : Aankopen bos- en natuurgebieden door het Vlaamse Gewest in 1987	10
Uit de Provincie : Van Souterrain tot Kraaibos	13
Uit de Vereniging : Waakzaamheidskomité bossen Algemene Vergadering V.B.V.	16 17
Buitenland : Yellowstone Park bedreigd door enorme bos- branden De aktie 'Red het Tropisch Regenwoud'	18 20
De Notedop	21
Info	22

redactioneel

Met de V.B.V. gaat alles goed, ondanks het wegvallen van onze B.T.K.-arbeids-
krachten.
We draaien op volle toeren ... op vrijwilligerswerk.
Met de bossen gaat het minder goed maar over het Waakzaamheidskomité lees je
verder meer.

ONDERTUSSEN BIJ HET
WAAKZAAMHEIDSKOMITÉ

BOER EN BOSBOUWER : de grote Europese éénmaking ?

In tegenstelling tot vele ons omringende landen bestaat er in Vlaanderen weinig affiniteit tussen landbouw en bosbouw. Integendeel zelfs, tengevolge van vooral historische factoren is bij ons het zogenaamde "boerenbos" nagenoeg onbestaande en de sektor landbouw is ook niet geneigd daar vlug verandering in te brengen.

Nochtans kan de landbouwer sinds kort een premie bekomen, wanneer hij, onder bepaalde voorwaarden, zijn gronden bebost. Dit kadert in de nieuwe trend in het EEG-landbouwbeleid, als één van de vele mogelijkheden om dit beleid aan te passen aan de huidige crisissituatie.

DE EUROPESE INITIATIEVEN

De basis van deze nieuwe regeling wordt gevormd door de verordening nr. 797/85 van de Raad van 12 maart 1985, betreffende de verbetering van de doeltreffendheid van de landbouwstructuren. Later werd deze verordening nog door diverse aanpassingen en wijzigingen bijgeschaafd.

Van bij het begin stonden volgende principes centraal :

1. de verordening moet bijdragen tot het realiseren van een beter evenwicht tussen vraag en aanbod op de landbouwmarkt.
2. dit moet echter gepaard gaan met aan-

passingen op sociaal-structureel vlak, dit betekent dat de leefbaarheid van de bedrijven moet gegarandeerd worden.

3. daarnaast krijgt de bescherming van het milieu en het behoud van het agrarisch landschap meer aandacht.

In de eerste versie van 1985 was er reeds sprake van steunregelingen voor omschakeling van de produktie in het kader van de marktbehoeften, maar het zwaartepunt lag toen nog op de verhoging van de leefbaarheid van de bedrijven, voornamelijk door financiële steunverlening bij investeringen, voor opleiding van boeren e.d.

Daarnaast echter kwamen toen reeds 2 andere aspecten aan bod :

- Titel V, waardoor in ekologisch kwetsbare gebieden nationale steun kan worden verleend voor het invoeren van landbouwmethodes die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming.
- Titel VI, volledig gewijd aan bosbouwwerkzaamheden op landbouwbedrijven, waardoor de lidstaat steun kan verlenen aan landbouwers voor het uitvoeren van bebossingen op landbouwgronden, alsook voor investeringen tot verbetering van de houtopstand, de aanleg van boswegen e.d.. Deze steun mag oplopen tot 80 % van de aanplantingskosten met een maximum van 1 800 ECU/ha (= 86 500 fr.) en tot 60 % van de investeringskosten.

Daarvan kan 25 % gerekupereerd worden door de lidstaten vanuit de Europese fondsen.

Globaal beschouwd kaderde de verordening nr. 797/85 nog grotendeels in het klassieke landbouwbeleid, maar er wordt toch enige ruimte opengelaten voor andere invalshoeken.

Door de latere aanpassingen van deze verordening en vooral dan door de EEG-verordening nr. 1760/87 van 13 december 1987 wordt de klemtoon enigszins verlegd.

- De nadruk wordt uitdrukkelijker gelegd op het herstel van het evenwicht tussen produktie en marktkapaciteit, dus op effectieve produktievermindering.
- Ook specifieke maatregelen op het gebied van milieubescherming en natuurbehoud komen uitgebreider aan bod.

Financiële steun voor bebossing van landbouwgronden : enkel voor populier, wilg en els.

Een belangrijke stap wordt hier gezet door financiële steun te voorzien voor landbouwers die maatregelen nemen tot omschakeling en extensivering van de overschotproduktie.

Met extensivering wordt bedoeld een vermindering van de produktie met tenminste 20 % onder voorwaarde uiteraard dat dit niet leidt tot stijging van de capaciteit van andere overschotprodukten. Wanneer deze extensivering gebeurt d.m.v. het onttrekken van gronden aan de landbouwproduktie, dan kan de landbouwer deze gronden

- a) braak laten liggen met de mogelijkheid van wisselbouw
- b) bebossen
- c) voor niet-agrarische doeleinden gebruiken.

In geval van bebossing van landbouwgronden, kan de boer deze "extensiveringspremie" supplementair bekomen, naast een eventuele steun voor het uitvoeren van de eigenlijke beplantingen in het kader van Titel VI.

Onder de rubriek "Bosbouwmaatregelen op landbouwbedrijven" wordt ook een soepelere aanpassing doorgevoerd : niet enkel de landbouwer-bedrijfshoofden, maar ook de bosbouwverenigingen, -koöperaties of -gemeenschappen, die landbouwgronden van bedrijfshoofden bebossen, kunnen financiële steun bekomen voor het uitvoeren van boswerkzaamheden.

Tevens wordt ook een tussenkomst voorzien voor het geven of volgen van bijscholingskursussen inzake de toepassing van produktiemethodes die verenigbaar zijn met de eisen van natuurbehoud of inzake bosbouwexploitatie.

De meest recente wijzigingen werden ingevoerd door de Verordening nr.1094/88 van 20 april 1988 en de Verordening nr. 1272/88 van 29 april 1988, waardoor de omschakeling en extensivering van de produktie meer uitgebreid geregeld wordt. Hierdoor worden de lidstaten verplicht een steunregeling voor het uit produktie nemen van bouwland in te voeren, onder de volgende voorwaarden :

- * Enkel bouwland (dus geen grasland) komt in aanmerking voor zover dit gebruikt wordt voor teelten waarvoor een gemeenschappelijke marktverordening bestaat (dus niet voor bv. aardappelen).
- * De minimumoppervlakte voor steunverlening is 1 ha.
- * Er moet minstens 20 % van het totale bouwland van het bedrijf uit produktie genomen worden voor een periode van 5 jaar.
- * De grond moet "landbouwkundig in goede staat" blijven. Daartoe kunnen bedrijfshoofden verplicht worden de ontrokken gronden te onderhouden met het oog op milieubescherming en het behoud van natuurlijke hulpbronnen.

De lidstaten bepalen zelf de omvang van de steun, waarbij deze wel toereikend moet zijn om effect te ressorteren in verhouding tot het inkomensverlies. Als maximumbedrag wordt 600 ECU (= 28 000 fr.) per jaar en per ha vooropgesteld, als minimumbedrag 100 ECU (= 4 800 fr.) per jaar en per ha.

Belangrijk daarbij is dat, in geval van bebossing, voor het bepalen van de steun, geen rekening mag worden gehouden met de uit de nieuwe bestemming voortvloeiende inkomsten, en dit in tegenstelling tot

een gebruik voor andere doeleinden. Ter vervollediging dient hier ook vermeld te worden dat analoge maatregelen werden genomen in het kader van de Verordening nr.1096/88 van 25 april 1988 waardoor bijzondere steun wordt verleend aan landbouwers die bij bedrijfsbeëindiging overgaan tot bebossing van hun gronden.

HET BELGISCH-VLAAMS ANTWOORD

Door deze EEG-maatregelen kunnen de lidstaten dus op 2 manieren bebossen van landbouwgronden financieel stimuleren waarbij 25 % van deze nationale steun recupererbaar is uit de E.G.-fondsen :

1. door bij bebossing, als vorm van tijdelijk uit gebruik nemen van bouwland een financiële schadeloosstelling uit te keren gedurende 5 jaar (= extensiveringspremie).
Elke lidstaat is verplicht een dergelijke regeling uit te werken.
2. door de bebossing zelf te subsidiëren tot maximum 80 % van de aanplantingskosten.
Dit is geen verplichting ; de EEG laat de lidstaat vrij deze regeling al dan niet toe te passen.

Premie voor het uit produktie nemen van bouwland

Gedwongen door de bindende kracht van deze verordening werd door de Staatssekretaris van Landbouw het Ministerieel Besluit van 20 oktober 1988 betreffende de steunregeling ter bevordering van het uit produktie nemen van bouwland uitgevaardigd. Dit besluit regelt de praktische modaliteiten voor de Belgische toepassing van

deze materie, en bepaalt de voorwaarden waaraan een steunaanvraag moet voldoen.

In geval van bebossing zijn volgende punten van belang :

1. Indien de aanvrager geen eigenaar is van de gronden moet, in geval van bebossing de toestemming van de eigenaar bij de aanvraag gevoegd worden.
2. Als de te bebossen landbouwgronden gelegen zijn in "agrarisch gebied", zoals bepaald door het gewestplan, dan dient de aanvrager :
 - * rekening te houden met art.35 bis § 5 van het Veldwetboek, dus een strook van 6 m vrijlaten tussen houtaanplanting en landbouwproduktie
 - * te beschikken over een vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen
 - * te beschikken over het gunstig advies van de ambtenaar, aangeduid door de Gewest-Exekutieve
 - * zich bij de bebossing te beperken tot de volgende boomsoorten : wilg, els en een reeks populierenkultivars (zie tabel 1).
3. In geval de te bebossen landbouwgronden gelegen zijn in andere bestemmingszones (bvb.natuurgebied) vervallen de bijkomende beperkingen vermeld onder punt 2.

Tenslotte wordt door dit M.B. ook de omvang van de steun vastgelegd. Deze bedraagt 20 000 fr./ha en per jaar voor de leemstreek, zandleemstreek en de polders, 14 000 fr./ha en per jaar voor de zandstreek en de Kempen en 11 000 fr./ha en per jaar voor bepaalde zones in Wallonië.

Belangrijk daarbij is ook dat de steunaanvrager een land- of tuinbouwer moet zijn in hoofd- of bijberoep.

Het besluit werd in ontwerp-vorm voor advies voorgelegd aan de vergadering van de Vlaamse Exekutieve op 12 oktober 1988. Vooraf werd vanuit de sektor bosbouw scherp gereageerd op de beperking in boomsoortenkeuze, vermits daardoor onvoldoende rekening kan gehouden worden met de standplaatsgeschiktheid. De Vlaamse Exekutieve heeft het ontwerp echter onder de oorspronkelijke vorm unaniem gunstig geadviseerd.

Om de zaak helemaal ingewikkeld te maken besliste de Exekutieve daarbij dat niet 1 maar wel 2 Vlaamse ambtenaren hun fiat moeten verlenen, namelijk de ingenieur van de Dienst Groen, Waters en Bossen en de ingenieur van de (geregionaliseerde) Dienst Landbouw, beide van het Bestuur Landinrichting.

Steun voor het uitvoeren van de bebossing

Het tweede luik van de bebossingsstimuli, namelijk de subsidiëring van de beplanting zelf, in het kader van titel VI van de Verordening nr.797/85 (Bosbouwmaatregelen op landbouwbedrijven), legt geen bindende verplichting op aan de lidstaten. In de praktijk blijkt dat in alle EEG-landen, met uitzondering van Griekenland en België, één of ander subsidiëringssysteem voor privé-bossen bestaat waarbij mits enige administratieve aanpassing, de bestaande reglementering compatibel kan gemaakt worden met titel VI van deze verordening. Voor het Vlaamse Gewest werd een subsidievoorstel voorgelegd aan de bevoegde Gemeenschapsminister, maar totnogtoe werd terzake nog geen definitieve be-

Tabel 1 : Lijst van houtachtige gewassen die toegelaten zijn voor steunverlening bij bebossing of een aanplanting van houtachtige gewassen in agrarisch gebied.

Populieren	<i>P. x euramericana</i> "Primo" <i>P. x euramericana</i> "Ghoy" <i>P. x euramericana</i> "Gaver" <i>P. x euramericana</i> "Gibecq" <i>P. x euramericana</i> "Ogy" <i>P. x euramericana</i> "Isidres" <i>P. trichocarpa</i> x <i>P. deltoïdes</i> "Unal" <i>P. trichocarpa</i> x <i>P. deltoïdes</i> "Beaupré" <i>P. trichocarpa</i> "Columbia River" <i>P. trichocarpa</i> "Trichobel" <i>P. trichocarpa</i> x <i>P. deltoïdes</i> "Boelare" <i>P. trichocarpa</i> x <i>P. deltoïdes</i> "Hunnegem" <i>P. trichocarpa</i> x <i>P. deltoïdes</i> "Raspalje"
Wilg	<i>Salix</i>
Els	<i>Alnus</i>

slissing genomen. Van zodra een interne subsidieregeling bestaat, kan uiteraard bij bebossing van landbouwgronden vanuit het Vlaamse Gewest een bijkomende premie aan de landbouwer worden toegekend.

WAT IN DE PRAKTIJK ?

De nieuwe maatregelen zijn allicht nog te jong, om reeds een evaluatie voor Vlaanderen toe te laten, maar bij een eerste benadering blijkt reeds dat bij de steun-aanvragers voor het uit produktie nemen van landbouwgronden maar een beperkt aantal kiest voor bebossing.

Dit heeft diverse oorzaken :

- eerst en vooral is de procedure ongewoonlijk ingewikkeld gemaakt. In het ongunstigste geval, namelijk wanneer een boer-pachter percelen bouwland, in agrarisch gebied, wil bebossen zijn er maar liefst 6 vergunningen nodig, namelijk :
- * een beplantingstoelating van de eigenaar

naar

- * een bebossingsvergunning van het College van Burgemeester en Schepenen
- * een gunstig advies van de Dienst Landbouw (Bestuur Landinrichting)
- * een gunstig advies van de Dienst Groen, Waters en Bossen (Bestuur Landinrichting)
- * een gunstig gekoördineerd advies door het Hoofd van Dienst (Bestuur Landinrichting) op basis van de 2 vorige adviezen
- * de uiteindelijke goedkeuring van het Ministerie van Landbouw.

De ganse zaak valt in het water wanneer één enkel ongunstig advies wordt gegeven !

Allicht zal menig boer zich tweemaal bedenken vooraleer hij zich waagt in deze onmogelijke administratieve mallempelen.

- Vanuit de landbouwsector wordt het bebossen van landbouwgronden zeker niet gepromoot ; integendeel dit wordt eerder doodgezwegen.

Omschakeling naar bos wordt immers gezien als een reëel "terreinverlies", waarbij allicht gevreesd wordt voor een evolutie naar een meer permanent karakter van dit bodembebruik.

- Voorlopig wordt de extensiveringspremie maar toegekend voor een periode van 5 jaar. Gezien het lange termijn karakter van bosbouwkundige activiteiten, zou een verlenging van deze periode als overbrugging naar de eerste exploitatie toe, een extra stimulans kunnen betekenen.
- Tenslotte blijft het een feit dat de landbouwer in Vlaanderen absoluut geen bosbouwtraditie heeft en integendeel eerder negatief staat tegenover deze bedrijvigheid. Voorlichting en degelijke informatie zal nodig zijn om de betrokkenen vertrouwd te maken met deze materie.

TOEKOMSTMUZIEK ?

Ondertussen heeft men in de EEG-kringen eveneens een eerste evaluatie gemaakt en globaal gezien blijkt dat de bebossingsverwachtingen niet helemaal uitgekomen zijn.

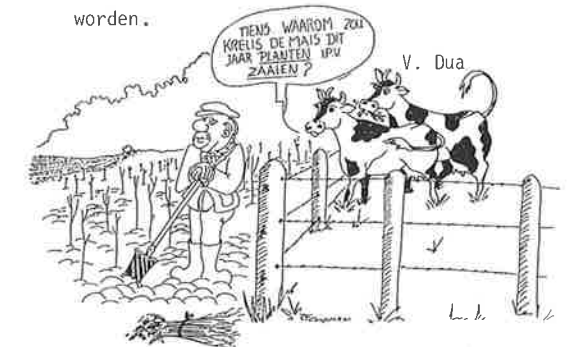
Men wil dan ook verder gaan en momenteel liggen een reeks nieuwe voorstellen ter discussie, waarbij de bosbouwmaatregelen nog sterker in de verf worden gezet. Eén van de belangrijkste discussiepunten in dit verband is een wijziging van de Verordening nr.797/85, waarbij de lidstaten zouden verplicht worden aan landbouwers die hun bouwland bebossen, een premie toe te kennen gedurende een periode van 20 jaar.

Daarnaast ligt ook een voorstel ter tafel om grootscheepse bosbouwprogramma's te financieren tot valorisatie van landelijke gebieden in de Gemeenschap. Deze steun zal betrekking hebben op zeer uiteenlopende aspecten, zoals bebossingen, bosinfrastructuurwerken, aanleg van kwekerijen, verbetering van bestaande bossen, investeringssteun aan bosbouwondernemers, voorlichting inzake bossen en bosbouw, e.d. Voor deze actie wordt een budget voorgesteld van 135 miljoen ECU voor de periode 1990-1992.

Dergelijke bosbouwprogramma's houden uiteraard veel meer mogelijkheden in vermits deze toelaten dat in bepaalde regio's een echt bosbouwbeleid wordt gevoerd, los van het landbouwbeleid.

Toch zullen we moeten afwachten hoe de diverse lidstaten, en in het bijzonder dan de Belgische onderhandelaars, zullen reageren op de reeks nieuwe voorstellen van de Commissie.

In EEG-verband wordt bosbouw immers behandeld binnen het kader van de landbouwreglementeringen en vanuit die hoek kunnen we doorgaans weinig steun verwachten. De toekomst van de bosbouw in Europa ziet er dus wel hoopvol uit, op voorwaarde dat de aangeboden kansen worden waargemaakt en daarvoor zullen eerst nog enkele historisch gegroeide barrières moeten afgebroken worden.

HET BOS OP HET 5de GROENKONGRES

In het najaar van 1988 had te Gent het 5de Vlaams Wetenschappelijk Kongres voor Groenvoorziening plaats. Onder het motto 'ruimte voor groen' werd getracht nieuwe beleidslijnen uit te stippelen, die een halt kunnen toeroepen aan de steeds verschrijdende aantasting van de open ruimte.

Uiteraard werd heel wat aandacht besteed aan het bos. In het referaat 'Meer ruimte voor bos?' schetste V. DUA de bostoe-stand in Vlaanderen, de diverse bosfuncties en een aantal toekomstvisies. Zoals gekend is er ongeveer 115 000 ha bos in Vlaanderen, wat met 8,5 % van de oppervlakte overeenkomt. Daarvan is 70 % in privé-bezit.

DUA onderscheidt volgende bosfuncties :

- economische functie ;
- sociaal-economische functie ;
- natuurbehoudsfunctie ;
- ecologische functie ;
- sociaal-educatieve en wetenschappelijke functie ;
- landschappelijke en cultuur-historische functie.

Een bos draagt steeds meerdere van deze functies tegelijk in zich, zodat, zeker gezien de beperkte oppervlakte, multifunktionaliteit een noodzaak is. Dit heeft voor de ruimtelijke ordening steeds tot problemen geleid, omdat deze (cfr. de gewestplannen) de ruimte indeelt in monofunktionele gebieden. Daarom moet het ruimtelijk beleid herzien worden,

waarbij met volgende tendenzen moet rekening gehouden worden :

- een versterkte belangstelling van de EG voor bosbeleid ;
- een houttekort op wereldniveau en de bezorgdheid voor het tropisch regenbos ;
- de koppeling van houttekort aan voedseloverschot ;
- de verminderde bosvitaliteit en de invloed van luchtpollutie.

Bovendien zijn er voor het Vlaamse Gewest enkele specifieke knelpunten :

- vanuit diverse invalshoeken wordt aanspraak gemaakt op het bos ;
- om alle behoeften te dekken is er bos tekort in Vlaanderen ;
- de eigendomsverhoudingen en de sterke versnippering maken een goed bosgebruik onmogelijk.

Uit het voorgaande formuleert DUA volgende doelstellingen :

- het bosbeleid heeft dringend nood aan een goede bosinventaris ;
- alle bestaande bossen moeten behouden worden in optimale konditie ;
- het bos moet maximaal gevaloriseerd worden door multifunktioneel gebruik binnen een aantal ecologische randvoorwaarden ;
- bosuitbreiding is gewenst.

Door E. KUYCKEN werden bossen die van oudsher aanwezig zijn, gerekend tot de prioritair te beschermen natuurwaarden. Daar moet de natuurbehoudsfunctie primeren. In andere bossen kan aan natuurbouw gedaan worden, door het verwijderen van milieuvreemde soorten. Tot slot moet ruimte gelaten worden voor spontane ontwikkeling van boslevensgemeenschappen.

In een studie naar een nieuw ruimtelijk beleidsplan voor Vlaanderen door H. BAEYENS werden de bosgebieden in zones opgenomen met belangrijke ecologische en landschappelijke waarde.

Bij een overzicht van de bestaande wetteksten over de bescherming van de open ruimte door R. PEREMANS werd verwezen naar de gebreken voor wat het bos betreft. Volgens de spreker is het dringend tijd om het bos een juridische definitie te geven en duidelijk te omschrijven wat onder 'ontbossen' wordt verstaan. Eveneens stelde hij de verplichte beheersregeling voor privaatsbossen van meer dan 5 ha en de vergunningsplicht voor alle abnormale kappingen voor.

Ook in de facetgroepen werd aandacht aan het bos besteed. De facetgroep economie zag problemen in het bebossen van landbouwgronden wegens het tijdelijk karakter van de braaklegging, de vergrote bosversnippering en de geringe rentabiliteit. De facetgroep milieu legde de nadruk op het milieuhygiënisch belang van het bos. De werkgroep bosuitbreiding stelde dat er als gevolg van de vele aanspraken op het bos, spoedig moet van start gegaan worden met een bebossingsprogramma à rato van 1000 ha per jaar. In het jaar 2050 zou dan 12 % van de op-

pervlakte bebost zijn.

De realisatie daarvan moet kaderen in een algemeen structuurplan voor de open ruimte en ondersteund worden door stimulerende maatregelen, zoals bebossings-subsidies. Bosuitbreiding kan o.a. geschieden op stortterreinen, gronden langs wegen-infrastructuur, ongebruikte industrie- en woonuitbreidingsgebieden en verlaten landbouwgronden.

De Vlaamse Bosbouwvereniging tenslotte bracht een poster over de toekomst van het bos in Vlaanderen. Daarbij werd aandacht besteed aan de stimulering van een beter beheer in de privé-bossen, de omvorming van homogene gelijkjarige bossen naar meer gediversifieerde bossen, de oprichting van bosreservaten en de uitbreiding van het bos aan de hand van een case-study voor het Gentse.

B. Muys

AANKOPEN BOS- EN NATUURGEBIEDEN DOOR HET VLAAMSE GEWEST IN 1987

In 1987 werden door het Vlaamse Gewest ongeveer 250 ha bos- en natuurgebieden aangekocht, en dit voor een bedrag van ± 90 000 000 Fr. De keuze van de aan te kopen gebieden gebeurt op basis van volgende criteria :

- 1° Ekologische en bosbouwkundige waarde van het gebied
- 2° Eventuele bedreiging op het gebied (bv. verkaveling, ontbossing, ...)
- 3° Mogelijkheid tot uitbreiding van onderworpen bossen of natuurgebieden
- 4° Financiële overwegingen, rekening gehouden met de beperkte kredieten
- 5° Spreiding van de aankopen over het ganse gewest met bijzondere aandacht voor bos- en natuurarme gebieden.

Enkele belangrijke aankopen ...

Domein 'DE RENESSE' te Oostmalle-Antwerpen

Dit domein met een oppervlakte van 31 ha werd door het Vlaamse Gewest voor 2/3 in volle eigendom aangekocht. Meer dan de helft van het bebost gedeelte bestaat uit waardevol loofhout (prachtige eiken !). Door deze aankopp kon verkaveling en inplanting van weekendhuisjes vermeden worden.

Domein 'COOLHEM' te Puurs - Antwerpen

Het bosgebied (met een totale oppervlakte van circa 93 ha) wordt doorsneden door talrijke sloten en hooilandpercelen. Het bestaat hoofdzakelijk uit nat elzenbroek. Het Domein 'Coolhem' heeft een hoge natuurbehoudswaarde door de ruime variatie aan biotopen, de grote oppervlakte, de hoge ouderdom en vooral de ongestoordheid, met als gevolg een bijzonder rijke fauna en flora.

Domein 'Coolhem' te Puurs : ruime variatie aan biotopen.

'KONINGSBOS' te Knesselare - Oost-Vlaanderen

Het Koningsbos is gelegen nabij het staatsbos 'Drongengoed' en heeft een oppervlakte van ± 18 ha. Het is een eikenhaagbeukenbos, met een interessante flora.

De aanpalende graslandjes behoren tot de vochtige heischrale graslanden. Het ganse gebied is botanisch en landschappelijk zeer waardevol.

'WALEBOS' te Tielt-Winge - Brabant

Dit ong. 400 ha groot bos ligt op 15 km ten N.O. van Leuven, tussen twee typische Haaglandse langgerekte Diestiaanheuvelds in de ruim 1 km brede vallei van de Motte. Reeds vroeger werden aankopen verricht in dit bos, zodat nu reeds ongeveer 136 ha openbare eigendom is. Het Walebos is vooral interessant omwille van de verscheidenheid aan standplaatsen en vegetatietypes, het veelvuldige voorkomen van natuurlijke verjonging van inlandse eik en de relatieve ontoegankelijkheid.

'OUDSBERG' te Opoeteren - Limburg

Het verworven gebied (26 ha) bestaat in hoofdzaak uit loofbossen met zware eik, licht en zwaar schaarhout en een gedeelte dennebos. Het sluit aan bij het reser-

Zomereikenbestand in Walebos, ontstaan uit natuurlijke verjonging.

Domein 'COCKERILL' te Maasmechelen - Limburg

Dit boscomplex van 53 ha is ingesloten tussen het staatsnatuurreserveaat 'De Mechelse Heide', het staatsbos 'Heiwijk' en de onderwerpen gemeentebossen van Zutendaal, Genk en As. Het domein bestaat hoofdzakelijk uit gewone den en Korsikaanse den.

'BELLEVUEBOS' te Kortesse - Limburg

Het betreft een gemengd loofbosgebied met veel populier en met elzenbroekbossen. Het geheel is vooruit interessant omwille van de floristische rijkdom. Het Bellevuebos (totale opp. 125 ha) werd steeds als één van de belangrijkste prioriteiten opgenomen in het aankoopprogramma, omwille van de uitzonderlijke ekologische waarde en omwille van de ligging

in een bosarme regio (Haspengouw). Het bos heeft een zeer versnipperde eigendomsstructuur. Momenteel is reeds meer dan de helft in eigendom van het Vlaamse Gewest. Door progressieve aan-

koop van de te koop aangeboden percelen wordt gepoogd het ganse boscomplex te verwerven.

I. Pittomvils

AANKOPEN 1987

HOUTVESTERIJ	BOSKOMPLEX	GEMEENTE	OPPERVLAKTE
Antwerpen	Kalmthoutse Heide De Renesse Domein 'Coolhem'	Kalmthout Oostmalle Puurs	39a 97ca 31ha 45a 74ca 78ha 63a 95ca
Bree	Oudsberg	Opoeteren	26ha 90a 90ca
Brugge	Vloetenveld (boshuis) Zonnebeke	Zedelgem Zonnebeke	38a 63ca 10a 96ca
Gent	Scheldearm Berlarebroek Koningsbos	Zwalm Bertare Knesselare	2ha 34a 4ha 26a 98ca 17ha 75a 83ca
Leuven	Walebos	Tielt-Winge	32ha 29a 22ca
Hasselt	Schoonbeek Bellevuebos Bellevuebos Het Holland Heiwijk	Bilzen Borgloon Kortesse Kortesse Maasmechelen	1ha 91a 61ca 2ha 45a 70ca 5ha 09a 05ca 9ha 81a 75ca 35ha 50a
Hechtel	Vieversel	Zolder	39a 10ca
Totale oppervlakte			: 249ha 73a 39ca

In een volgende Boskrant zullen de aankopen van bos- en natuurgebieden in 1988 worden besproken.

uit de provincie

VAN SOUTERRAIN TOT KRAAIBOS

1. INLEIDING

Begin 1988 verkocht het Ministerie van Openbare Werken te Moen (13 km ten zuiden van Kortrijk) een kleistort van ong. 26 ha aan de Vlaamse Gemeenschap. De ligging in het bos- en natuurarme Zuidwest-Vlaanderen verhoogt sterk de relatieve waarde van deze 26 ha.

2. HET VERLEDEN - DE SOUTERRAIN

Een uitgebreide historische schets is hier wel op zijn plaats. De oorsprong van deze kleiheuvel is immers niet meer of minder dan een verdwenen stukje industriële archeologie.

Wanneer tussen 1857 en 1860 het kanaal Kortrijk-Bossuit gegraven werd, kwam men met het kanaal dat 16 meter breed werd, dwars door de Keiberg te Moen. De hoogste top van die Keiberg was ongeveer 45 m boven het zeeniveau gelegen. Het peil van de bodem van het kanaal lag op 22,60 m boven het zeeniveau.

Men heeft toen besloten het kanaal via een tunnel, gemetseld als tongewelf in 3 tot 4 lagen, dwars door de heuvel te leiden. Dit werd tot stand gebracht door het graven van 9 putten met een gezamenlijke lengte van 125 m, van waaruit de tunnel gegraven en gemetseld werd. De tunnel, de "souterrain", was zo'n 612 m lang, 5,7 m breed en had een dieptegang van 1,8 m. Alle graafwerken wer-

den met de spade uitgevoerd. Dagelijks werkten er 1200 mensen en 43 paarden aan het kanaal. Nadat België een akkoord had gesloten met zijn buurlanden om een Europese standaardtonnemaat van 1350 ton te aanvaarden, moest de tunnel verdwijnen. Hij werd in 1973 vervangen door een "open" kanaal met een kruinbreedte van 50 m en een diepte van 3,5 m. Daardoor werd de heuvel afgegraven en werd er 2,25 miljoen kubieke meter grond uitgegraven... Deze zware kleigrond werd gestort op een nabijgelegen stuk landbouwgrond, dat door het Rijk werd aangekocht ...

3. GEVECHT OM DE NABESTEMMING

Reeds vroeg werden afspraken gemaakt over de overdracht van het stortterrein naar de Vlaamse Gemeenschap, dienst Groen, Waters en Bossen.

Toch zijn nog meerdere "pogingen" ondernomen om het gebied een andere bestemming te geven.

- De groep VERA hoopte het te kunnen gebruiken voor de aanleg van een golfterrein.
- Het werd voor de overdracht gebruikt door een groep kleiduifschutters en ook door een geitenboer. Deze beide partijen kwamen regelmatig "in konflikt".
- De plaatselijke natuurbeschermingsverenigingen wezen reeds vroeg op de zich

ontwikkelende natuurwaarden : het
schraal grasland, de belangrijke vogel-
populatie (vooral in combinatie met
het kanaal, de kanaaloevers en de af-
gesloten oude kanaalarm) en vooral de
amfibieën.

- Het werd ook regelmatig gebruikt door motor- en terreinwagenbestuurders, een moeilijker te benaderen (en te weren) groep.

De meeste groeperingen staan nu echter duidelijk achter de aankoop door de dienst Groen, Waters en Bossen en de uitbouw van het gebied voor zachte recreatie met behoud (en verhoging) van de natuur- en edukatieve waarde.

Het verleden heeft er echter toe geleid dat sommige partijen nog steeds met argusogen toekijken opdat Groen, Waters en Bossen een vroegere "konkurrent" niet zou toekennen wat zij zelf niet verkregen hebben.

4. DE BEPLANTING - HET WANDELBOS KRAAIBOS

Het terrein kan opgesplitst worden in twee delen, nl. ongeveer 16 ha vlakte en ongeveer 10 ha (!) taluds.

Op het vlakke gedeelte wordt een ruim wandelpadennet voorzien. Nochtans is, om de recente aanplantingen te beschermen, de openstelling van het wandelbos slechts binnen een 15-tal jaar voorzien.

Om landschappelijke en natuurbehoudsredenen blijft het centrale gedeelte open, dit is 3 ha schraal grasland met vijvers. Inheemse en genaturaliseerde pionierboomsoorten (2,2 ha schietwilg, 1,4 ha zachte berk, 1,3 ha zwarte els, 1,2 ha witte

abeel, 1.1 ha grauwe abeel, 0.5 ha trilpopulier en 0.2 ha zwarte populier) vormen de basis van de eigenlijke bebossing. Ook worden 2.5 ha kanadapopulieren ter vergelijking met deze inheemse soorten aangeplant. Een kleine kern van meer langlevende soorten wordt gevormd door 0.5 ha veldesdoorn, 0.5 ha gewone esdoorn, 0.4 ha wintereik, 0.6 ha es en 0.4 ha winterlinde.

De gemiddelde oppervlakte per bestand is slechts 1 ha voor de typische pionierboomsoorten en 0.5 ha voor de andere. De beplantingen worden binnen deze kleine bestanden, de eventuele hakhoutonderplantingen buiten beschouwing gelaten, homogeen uitgevoerd.

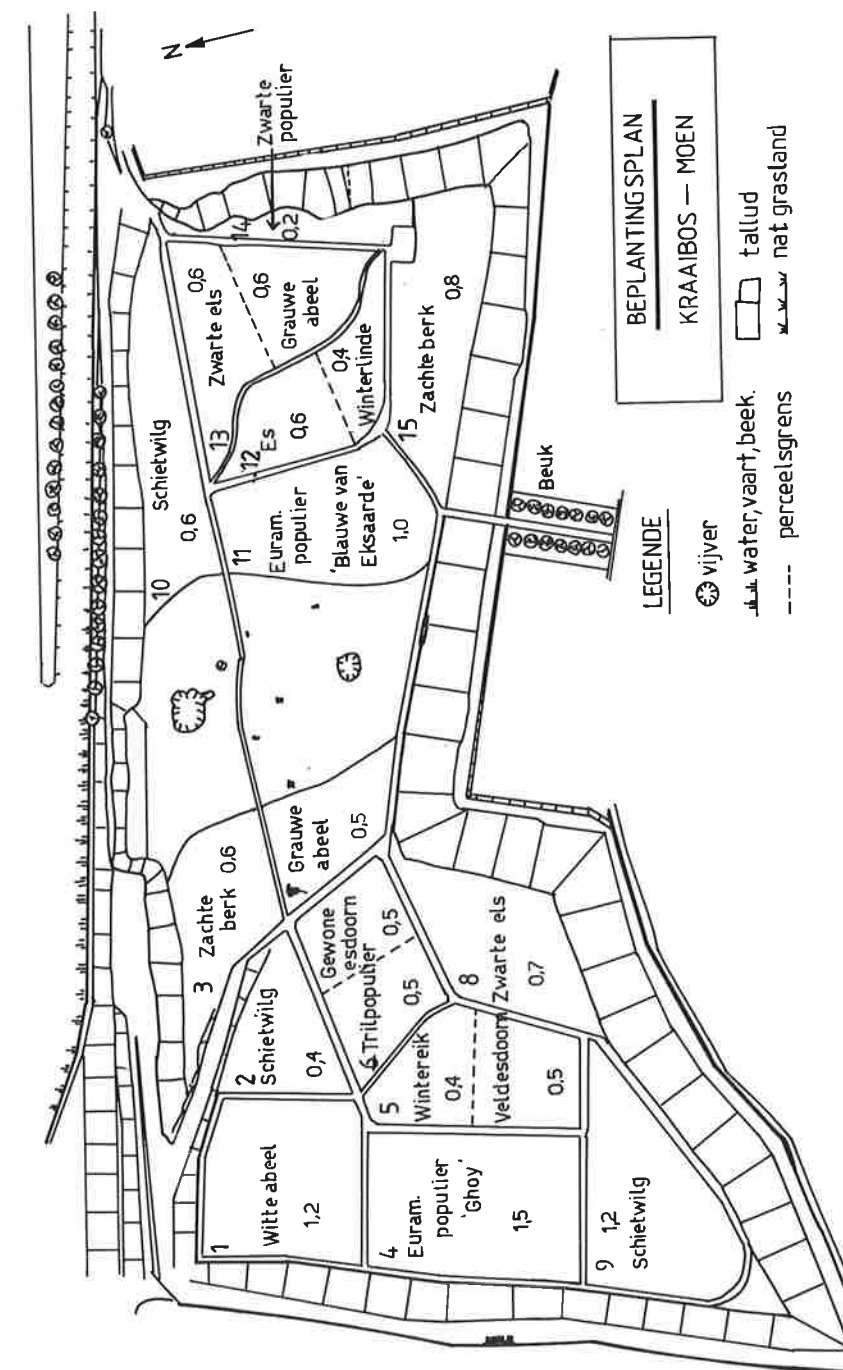
Het risico bestaat zeker dat sommige soorten op dit kleistort niet zullen aanslaan. Sommige bestanden zullen dan heraan geplant worden. Nochtans werd bewust voor deze aanpak gekozen. Bij menging zullen immers steeds dezelfde soorten de bovenhand halen waardoor de soortendiversiteit in het uiteindelijke wandelbos sterk zal dalen.

De taluds worden gevarieerd opgebouwd met open plekken, struiken, hakhout en laagblijvende bomen.

BESLUIT

De beslissing is gevallen en het Kraaibos zal er (hopelijk tot ieders tevredenheid) komen. Bosbouw vraagt echter veel geduld. Wij zullen nog minstens 15 jaar moeten wachten voor het Kraaibos zijn functie als wandelbos in het Kortrijkse zal kunnen waarmaken.

T. Vitse

uit de vereniging

WAAKZAAMHEIDSKOMITÉ BOSSEN

Naar aanleiding van de oprichting van een waakzaamheidskomité voor de bossen, stuurde de Vlaamse Bosbouwvereniging onderstaande tekst naar de media.

De Vlaamse Bosbouwvereniging waarschuwt tegen de schromelijke ekologische en sociale gevolgen van de grootscheepse vernietiging van het tropisch regenbos in Z.Amerika, Afrika en Azië. Ook in het gebied van het Afrikaanse droogbos hebben de devastaties ongehoorde afmetingen aangenomen.

De gevolgen van deze ontbossingen leiden vandaag reeds tot grote menselijke ellende, waarvan miljoenen het slachtoffer zijn. Zij dreigen het ekologische evenwicht op wereldvlak diepgaand te verstoren en brengen daardoor het welzijn van allen in gevaar.

Deze betreurenswaardige ontwikkelingen verplichten ons ertoe waakzaam te zijn voor alles wat gebeurt, hier en elders. Zij leggen ons vooral de morele verplichting op het eigen bospatrimonium niet enkel onvoorwaardelijk te behouden, maar vooral uit te breiden en beter dienstbaar te maken aan de maatschappij.

In Vlaanderen zijn evenwel in dit opzicht zeer onrustwekkende evoluties vast te stellen. Het is voldoende bekend dat het Vlaamse Gewest zeer arm is aan bos. Daar-

enboven worden de nog overgebleven bossen in versneld tempo verder aangetast : nieuwe bebossingen en herbebossingen kunnen inderdaad het tempo van ontbossing niet meer bijhouden.

De bedreigingen zijn vooral van spekulatieve aard : grootschalige pretparken, golfterreinen, nieuwe verkavelingen, ... steeds weer zijn het bossen die moeten wijken voor meer lukratieve bodemgebruiksvormen.

De Vlaamse Bosbouwvereniging is hierover zeer ongerust. Na het succes en de massale publieke belangstelling voor de boomplantactie van 1970 en de bosplantactie van 1988, wil de Vlaamse Bosbouwvereniging zich met klem verzetten tegen deze nieuwe ontwikkelingen. Zij wil al haar invloed en krachten inzetten om verdere ontbossing in Vlaanderen te voorkomen en te verhinderen.

Tot dit doel heeft de Vlaamse Bosbouwvereniging besloten tot de oprichting van een 'Waakzaamheidskomité'. Dit comité heeft als opdracht zoveel mogelijk gegevens omtrent ontbossingen te verzamelen, teneinde de V.B.V. toe te laten met ken-

nis van zaken op te treden. Zij doet daarbij een oproep op alle belangstellende personen, verenigingen en groeperingen om gegevens i.v.m. dreigende of aan gang zijnde ontbossingen te melden.

Voor alle informatie :
Vlaamse Bosbouwvereniging
Waakzaamheidskomité
Geraardsbergse steenweg 267
9231 Gontrode - Tel.091/52.21.13

* * * * *
* * *
*

ALGEMENE VERGADERING V.B.V.

Op zaterdag 4 maart gaat de jaarlijkse algemene vergadering van de Vlaamse Bosbouwvereniging door. Dit heeft plaats in de lokalen van het Watersportcentrum Hazewinkel te Blaasveld-Willebroek. De aanvang is voorzien om 10.00 uur.

De vergadering staat in het thema van :

"Problematiek van de ontbossing in de Tropen".

Over dit onderwerp zal een voordracht gehouden worden door

1. Prof.dr.ir. A. Pieters, K.U.L.
2. ir. D. Plouvier, R.U.G. - K.B.S.

Door Prof.dr.ir. M. Van Miegroet zal een verantwoording worden gegeven. Als afronding volgt een discussie. Ter gelegenheid van de algemene vergadering zal aan de Dienst Jeugd van de B.R.T. de 'Groene Wimpel' overhandigd worden, voor hun uitzonderlijke medewerking aan de actie "Plant een Bos".

Op deze vergadering is iedereen welkom. Omstreeks 12.00 uur wordt de vergadering besloten met een receptie.

Voor de belangstellenden wordt nadien een gezamenlijk middagmaal georganiseerd, waarvoor een bijdrage van 250 fr. wordt gevraagd (te storten op rekeningnr. 448-3605651-56).

YELLOWSTONE PARK BEDREIGD DOOR ENORME BOSBRANDEN

1. INLEIDING

In tegenstelling tot vorige zomers bereikten ons dit jaar weinig berichten over de traditionele bosbranden in Zuid-Frankrijk en de rest van het Middellandse Zeegebied. Helaas is dit nu wel het geval voor onder andere Brazilië, waar enorme stukken tropisch regenwoud vernietigd worden, en de Verenigde Staten, waar het wereldberoemde Yellowstone Park door overweldigende bosbranden geteisterd wordt. In Yellowstone is de situatie dermate dramatisch dat het park voor de eerste maal in haar geschiedenis gesloten werd voor het publiek.

2. YELLOWSTONE PARK - SITUERING EN BELANG

Yellowstone Park situeert zich in het grensgebied van de drie Amerikaanse staten Wyoming, Montana en Idaho. Het park heeft een totale oppervlakte van 888 708 ha en is wereldvermaard om haar meer dan 3 000 geisers en warmwaterbronnen.

Uit historisch oogpunt heeft Yellowstone een bijzonder belang daar het het oudste nationale park is ter wereld. Het was namelijk op 1 maart 1872 dat het Amerikaanse Congres besliste om de vulkanische, nog ongerepte streek rond het

Yellowstone-meer te bewaren in haar natuurlijke staat en het te beheren als een publiekelijk toegankelijk park en recreatiezone ("as a public park and pleasuring ground, for the benefit and enjoyment of the people").

3. OMVANG VAN DE BOSBRAND

Gedurende de periode van juni tot september 1988 zijn in Yellowstone zo'n 360 000 ha bos, dit is 40 % van de totale oppervlakte, afgebrand.

Ongeveer 10 000 brandbestrijders ondernamen vruchteloze pogingen om de vlammen te doven en moesten machteloos toezien hoe een tiental verschillende brandhaar-

den hun vernietigende werk verrichtten.

De bosbranden in Yellowstone Park zijn geen alleenstaand feit in de V.S. want in de staten California, Washington, Oregon, Idaho, Nevada, Montana, Wyoming, Utah en Colorado zijn dit jaar reeds zo'n anderhalf miljoen hektaren bos, dit is een oppervlakte groter dan het Vlaamse Gewest, in de as gelegd. Eind september had de Amerikaanse regering reeds 250 miljoen dollar besteed aan brandbestrijding.

4. OORZAKEN VAN DE BOSBRANDEN

De huidige situatie heeft zowel klimatologische als menselijke oorzaken. Als hoofdoorzaak wordt het klimaat aangehaald. De langdurige droogte zorgde ervoor dat het bos een makkelijke prooi was voor de vlammen. De felle winden zorgden daarbij voor een enorm snelle uitbreiding van de vuurhaarden.

Een tweede, en volgens velen minstens even belangrijke, oorzaak voor de catastrofe situeert zich in een falen in het bosbeheer en meer bepaald in de brandbestrijding. Voor het grootste deel van deze eeuw bestond de beheerspolitiek erin om alle branden zo snel mogelijk te doven. In 1972 werd echter besloten om alle natuurlijk ontstane branden (vb. door blikseminslag) onbelemmerd te laten uitwoeden. Deze beslissing steunde op nieuwe inzichten inzake natuurlijke bossuksessie waarbij vuur als één der voornaamste drijvende krachten beschouwd wordt bij de verjonging en het voortbe-

staan van het ecosysteem.

Kritici van deze beheersmethode wijzen er echter op dat het utopisch is om Yellowstone Park, waar jaarlijks zo'n 2.6 miljoen bezoekers komen, als een zichzelf regulerend ecosysteem te beschouwen. Bovendien heeft de brandbestrijdingspolitiek van vóór 1972 ertoe geleid dat zich enorme, onnatuurlijk hoge hoeveelheden dood hout opgestapeld hebben in het bos. Door de droogte had dit hout een vochtgehalte van amper 2 % waardoor het een zeer makkelijke prooi was voor de vlammen. Volgens dezelfde kritici had deze ramp kunnen vermeden worden indien men vroeger overgeschakeld was op een zogenaamde "gecontroleerde afbranding", dit is het doelbewust afbranden van een welbepaald stuk bos, waarbij men vermijdt dat andere bosgedeelten aangetast worden.

5. BESLUIT

Brand is één der grootste bedreigingen voor het bos, maar anderzijds ook een faktor die de natuurlijke dynamiek van het bosesysteem mede helpt bepalen. Eens te meer is gebleken dat elke bosbouwkundige handeling goed ingeschat dient te worden alvorens ze te introduceren. Tevens is opnieuw gebleken dat de mens, ondanks al zijn vindingrijkheid en technische kennis, nog steeds machteloos staat tegenover natuurfenomenen zoals bosbranden.

D. Maddelein

YELLOWSTONE PARK BEDREIGD DOOR ENORME BOSBRANDEN

1. INLEIDING

In tegenstelling tot vorige zomers bereikten ons dit jaar weinig berichten over de traditionele bosbranden in Zuid-Frankrijk en de rest van het Middellandse Zeegebied. Helaas is dit nu wel het geval voor onder andere Brazilië, waar enorme stukken tropisch regenwoud vernietigd worden, en de Verenigde Staten, waar het wereldberoemde Yellowstone Park door overweldigende bosbranden geteisterd wordt. In Yellowstone is de situatie dermate dramatisch dat het park voor de eerste maal in haar geschiedenis gesloten werd voor het publiek.

2. YELLOWSTONE PARK - SITUERING EN BELANG

Yellowstone Park situeert zich in het grensgebied van de drie Amerikaanse staten Wyoming, Montana en Idaho. Het park heeft een totale oppervlakte van 888 708 ha en is wereldvermaard om haar meer dan 3 000 geisers en warmwaterbronnen.

Uit historisch oogpunt heeft Yellowstone een bijzonder belang daar het het oudste nationale park is ter wereld. Het was namelijk op 1 maart 1872 dat het Amerikaanse Congres besliste om de vulkanische, nog ongerepte streek rond het

Yellowstone-meer te bewaren in haar natuurlijke staat en het te beheren als een publiekelijk toegankelijk park en recreatiezone ("as a public park and pleasuring ground, for the benefit and enjoyment of the people").

3. OMVANG VAN DE BOSBRAND

Gedurende de periode van juni tot september 1988 zijn in Yellowstone zo'n 360 000 ha bos, dit is 40 % van de totale oppervlakte, afgebrand.

Ongeveer 10 000 brandbestrijders ondernamen vruchteloze pogingen om de vlammen te doven en moesten machteloos toezien hoe een tiental verschillende brandhaar-

den hun vernietigende werk verrichtten.

De bosbranden in Yellowstone Park zijn geen alleenstaand feit in de V.S. want in de staten California, Washington, Oregon, Idaho, Nevada, Montana, Wyoming, Utah en Colorado zijn dit jaar reeds zo'n anderhalf miljoen hektaren bos, dit is een oppervlakte groter dan het Vlaamse Gewest, in de as gelegd. Eind september had de Amerikaanse regering reeds 250 miljoen dollar besteed aan brandbestrijding.

4. OORZAKEN VAN DE BOSBRANDEN

De huidige situatie heeft zowel klimatologische als menselijke oorzaken. Als hoofdoorzaak wordt het klimaat aangehaald. De langdurige droogte zorgde ervoor dat het bos een makkelijke prooi was voor de vlammen. De felle winden zorgden daarbij voor een enorm snelle uitbreiding van de vuurhaarden. Een tweede, en volgens velen minstens even belangrijke, oorzaak voor de catastrofe situeert zich in een falen in het bosbeheer en meer bepaald in de brandbestrijding. Voor het grootste deel van deze eeuw bestond de beheerspolitiek erin om alle branden zo snel mogelijk te doven. In 1972 werd echter besloten om alle natuurlijk ontstane branden (vb. door blikseminslag) onbelemmerd te laten uitwoeden. Deze beslissing steunde op nieuwe inzichten inzake natuurlijke bossuksessie waarbij vuur als één der voornaamste drijvende krachten beschouwd wordt bij de verjonging en het voortbe-

staan van het ecosysteem.

Kritici van deze beheersmethode wijzen er echter op dat het utopisch is om Yellowstone Park, waar jaarlijks zo'n 2.6 miljoen bezoekers komen, als een zichzelf regulerend ecosysteem te beschouwen. Bovendien heeft de brandbestrijdingspolitiek van vóór 1972 ertoe geleid dat zich enorme, onnatuurlijk hoge hoeveelheden dood hout opgestapeld hebben in het bos. Door de droogte had dit hout een vochtgehalte van amper 2 % waardoor het een zeer makkelijke prooi was voor de vlammen. Volgens dezelfde kritici had deze ramp kunnen vermeden worden indien men vroeger overgeschakeld was op een zogenaamde "gekontroleerde afbranding", dit is het doelbewust afbranden van een welbepaald stuk bos, waarbij men vermijdt dat andere bosgedeelten aangetast worden.

5. BESLUIT

Brand is één der grootste bedreigingen voor het bos, maar anderzijds ook een faktor die de natuurlijke dynamiek van het bosesysteem mede helpt bepalen. Eens te meer is gebleken dat elke bosbouwkundige handeling goed ingeschat dient te worden alvorens ze te introduceren. Tevens is opnieuw gebleken dat de mens, ondanks al zijn vindingrijkheid en technische kennis, nog steeds machteloos staat tegenover natuurfenomenen zoals bosbranden.

D. Maddelein

YELLOWSTONE PARK BEDREIGD DOOR ENORME BOSBRANDEN

1. INLEIDING

In tegenstelling tot vorige zomers bereikten ons dit jaar weinig berichten over de traditionele bosbranden in Zuid-Frankrijk en de rest van het Middellandse Zeegebied. Helaas is dit nu wel het geval voor onder andere Brazilië, waar enorme stukken tropisch regenwoud vernietigd worden, en de Verenigde Staten, waar het wereldberoemde Yellowstone Park door overweldigende bosbranden geteisterd wordt. In Yellowstone is de situatie dermate dramatisch dat het park voor de eerste maal in haar geschiedenis gesloten werd voor het publiek.

2. YELLOWSTONE PARK - SITUERING EN BELANG

Yellowstone Park situeert zich in het grensgebied van de drie Amerikaanse staten Wyoming, Montana en Idaho. Het park heeft een totale oppervlakte van 888 708 ha en is wereldvermaard om haar meer dan 3 000 geisers en warmwaterbronnen.

Uit historisch oogpunt heeft Yellowstone een bijzonder belang daar het het oudste nationale park is ter wereld. Het was namelijk op 1 maart 1872 dat het Amerikaanse Congres besliste om de vulkanische, nog ongerepte streek rond het

Yellowstone-meer te bewaren in haar natuurlijke staat en het te beheren als een publiekelijk toegankelijk park en recreatiezone ("as a public park and pleasuring ground, for the benefit and enjoyment of the people").

3. OMVANG VAN DE BOSBRAND

Gedurende de periode van juni tot september 1988 zijn in Yellowstone zo'n 360 000 ha bos, dit is 40 % van de totale oppervlakte, afgebrand.

Ongeveer 10 000 brandbestrijders ondernamen vruchteloze pogingen om de vlammen te doven en moesten machteloos toezien hoe een tiental verschillende brandhaar-

den hun vernietigende werk verrichtten.

De bosbranden in Yellowstone Park zijn geen alleenstaand feit in de V.S. want in de staten California, Washington, Oregon, Idaho, Nevada, Montana, Wyoming, Utah en Colorado zijn dit jaar reeds zo'n anderhalf miljoen hektaren bos, dit is een oppervlakte groter dan het Vlaamse Gewest, in de as gelegd. Eind september had de Amerikaanse regering reeds 250 miljoen dollar besteed aan brandbestrijding.

4. OORZAKEN VAN DE BOSBRANDEN

De huidige situatie heeft zowel klimatologische als menselijke oorzaken. Als hoofdoorzaak wordt het klimaat aangehaald. De langdurige droogte zorgde ervoor dat het bos een makkelijke prooi was voor de vlammen. De felle winden zorgden daarbij voor een enorm snelle uitbreiding van de vuurhaarden. Een tweede, en volgens velen minstens even belangrijke, oorzaak voor de catastrofe situeert zich in een falen in het bosbeheer en meer bepaald in de brandbestrijding. Voor het grootste deel van deze eeuw bestond de beheerspolitiek erin om alle branden zo snel mogelijk te doven. In 1972 werd echter besloten om alle natuurlijk ontstane branden (vb. door blikseminslag) onbelemmerd te laten uitwoeden. Deze beslissing steunde op nieuwe inzichten inzake natuurlijke bossuksessie waarbij vuur als één der voornaamste drijvende krachten beschouwd wordt bij de verjonging en het voortbe-

staan van het ecosysteem.

Kritici van deze beheersmethode wijzen er echter op dat het utopisch is om Yellowstone Park, waar jaarlijks zo'n 2.6 miljoen bezoekers komen, als een zichzelf regulerend ecosysteem te beschouwen. Bovendien heeft de brandbestrijdingspolitiek van vóór 1972 ertoe geleid dat zich enorme, onnatuurlijk hoge hoeveelheden dood hout opgestapeld hebben in het bos. Door de droogte had dit hout een vochtgehalte van amper 2 % waardoor het een zeer makkelijke prooi was voor de vlammen. Volgens dezelfde critici had deze ramp kunnen vermeden worden indien men vroeger overgeschakeld was op een zogenaamde "gecontroleerde afbranding", dit is het doelbewust afbranden van een welbepaald stuk bos, waarbij men vermijdt dat andere bosgedeelten aangetast worden.

5. BESLUIT

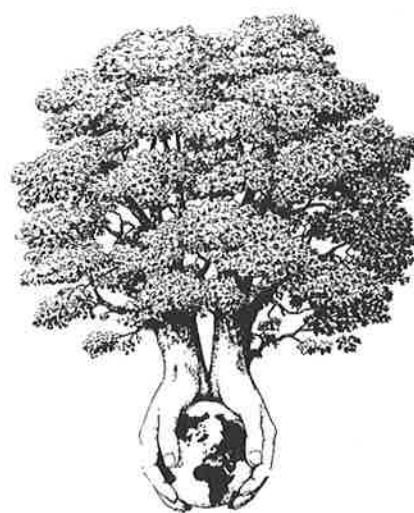
Brand is één der grootste bedreigingen voor het bos, maar anderzijds ook een faktor die de natuurlijke dynamiek van het bosesysteem mede helpt bepalen. Eens te meer is gebleken dat elke bosbouwkundige handeling goed ingeschat dient te worden alvorens ze te introduceren. Tevens is opnieuw gebleken dat de mens, ondanks al zijn vindingrijkheid en technische kennis, nog steeds machteloos staat tegenover natuurfenomenen zoals bosbranden.

D. Maddelein

DE AKTIE 'RED HET TROPISCH REGENWOUD'

In het voorjaar 1989 wordt in Vlaanderen een Kampagne gevoerd rond het tropisch regenwoud, die aansluit bij de Kampagne "Hart van het Regenwoud", die momenteel in Nederland loopt.

De Kampagne wordt vooral gedragen door Broederlijk Delen met haar vele groepen aan de basis, maar ze wordt ook ten volle ondersteund en mede georganiseerd door BBL, WWF, KWIA, VNM en andere organisaties.

De bedoeling is de ontbossingsproblematiek in de tropen onder de aandacht te brengen van de bevolking in Vlaanderen, en tevens een aantal akties te organiseren rond dit thema (petitie-aktie, briefschrijfacties en sensibilisatie - Kam-

pagne rond het gebruik van tropisch hardhout).

Hoewel de Vlaamse Bosbouwvereniging niet aan het ontwerp en uitwerking van deze aktie kon medewerken, wil zij t.a.v. dit onderwerp zeker niet afzijdig blijven. De problematiek van de tropische regenwouden is voor de V.B.V. uitermate belangrijk en daarom zal aan dit onderwerp in de nabije toekomst de nodige aandacht worden geschonken.

Zo zal het nieuwe exemplaar van de Groene Band volledig aan deze problematiek gewijd worden, met een bijdrage over de relatie met de invoer van tropisch hout in België en de E.G.

Daarnaast is het centrale thema van de algemene vergadering van de V.B.V., die doorgaat op zaterdag 4 maart te Willebroek, volledig aan de ontbossingsproblematiek in de tropen gewijd.

Met betrekking tot de lopende aktie van Broederlijk Delen, BBL, WWF en andere organisaties roept de V.B.V. hierbij dan ook haar leden op tot deelname, zeker wat de petitie-aktie betreft, die een internationaal karakter heeft.

Deze petitie-aktie gaat uit van het gerenommeerde Britse tijdschrift "The Ecologist", dat in 1987 een gedegen aktieplan ontvouwd om een halt toe te roepen aan de catastrofale vernietiging van de tropische regenwouden.

De petitie werd in bijlage aan deze Boskrant toegevoegd.

DE NOTEDOP

1,2 MILJOEN POND

De graafschapsraad van Sussex heeft Ashdown Forest, een gebied van 2400 hektare bos en heide ten zuiden van Londen, gekocht voor 1,2 miljoen pond (80 miljoen Bfr.). Het uit de 13de eeuw daterende bos, waar zich het klassieke kinderboek 'Winnie the Pooh' van A.A. Milne afspeelt werd te koop aangeboden door de erfgenamen van de 10de graaf De la Warr. Het gebied zal voor het publiek toegankelijk zijn.

OVER PAMPERS EN HOUTPULP

De multinational Procter & Gamble heeft besloten een milieu-effektenstudie uit te voeren in verband met twee nieuwe projecten in de Canadese provincie Alberta. P&G heeft plannen om enerzijds een bestaande pulpfabriek te vergroten en anderzijds een houtzaagmolen op poten te zetten. De bouw van deze laatste zal beginnen in de herfst van 1989. In totaal zou het hier gaan om een investering van om en bij de 400 miljoen dollar.

MONUMENT

Het Hasseltse stadsbestuur heeft plannen om het uit 1796 daterende kerkhof aan de Kempische Steenweg, inclusief de eeuwenoude bomen te klasseren als monument. Vooraleer het zover zal zijn moeten er

wel nog enkele administratieve problemen opgelost worden. Op de veelal totaal vervallen graven rust immers een eeuwigdurende concessie, waardoor de nabestaanden moeten instaan voor het onderhoud. Sinds 1971 loopt een dergelijke concessie echter nog maximaal 50 jaar en kan er dus binnen afzienbare tijd ingegrepen worden. Intussen blijft het onderhoud beperkt tot de paden en het vegen van de bladeren.

GEMEENTESekretaris ALS BOSBEHEERDER ?

Vanaf dit jaar passen enkele pilootgemeenten, waaronder Riemst, Opglabbeek en Lanaken, de nieuwe intergemeentelijke boekhouding toe. Tegen eind 1995 dienen alle gemeenten deze nieuwe boekhouding van overheidswege toe te passen. De gewone boekhouding met de ontvangsten en uitgaven, dient dan aangevuld met een patrimoniale boekhouding van de onroerende goederen, waaronder uiteraard de gemeentebossen. Ter voorbereiding hiervan volgden een aantal gemeente- en OCMW-sekretarissen een opleiding in het Limburgs Universitair Centrum te Diepenbeek. Patrimoniale en analytische boekhouding gekoppeld aan automatisatie vormen de kern van de cursus. De ontvangsten en waarden van de gemeentelijke onroerende goederen met hun afschrijvingswaarde zijn in de nieuwe boekhouding terug te vinden. Alvast een stap in de goede richting.

info

SUBSIDIE LANDSCHAPPELIJK WAARDEVOLLE HAGEN IN BILZEN

Meidoornhagen, die vroeger een typisch landschapselement vormden in de landelijke gebieden in Vlaanderen, dreigen de laatste jaren op vele plaatsen te verdwijnen door kappingen of gebrek aan onderhoud. In het kader van de herwaardering van het gebruik van hagen als natuurlijke grensscheiding of als beschutting voor vee en boomgaarden, die bovendien een belangrijke esthetische functie kan vervullen, heeft de gemeente Bilzen een subsidieregeling uitgewerkt voor het herstel, onderhoud en de uitbreiding van hagen op haar grondgebied. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen, moet voldaan zijn aan enkele beperkende voorwaarden wat betreft ligging van het gebied, minimale lengte van de haag (25 m) en soortensamenstelling (bij voorkeur inheemse soorten).

Volgende vergoeding wordt voorzien :

Onderhoud : 10 Bfr./m (50 %) - 20 Bfr./m (100 %)
Aanplant : 40 Bfr./m (50 %) - 80 Bfr./m (100 %).

De 50 % of 100 % regeling geldt wanneer onderhoud en aanplant respectievelijk door beide aanpalenden of door 1 persoon gebeurt.

Meer informatie kan verkregen worden bij :

Milieudienst
Klokkestraat 1
3740 Bilzen Tel. 011/49.11.35

POPULIEREN

In de reeks 'Teelten' van de Belgische Boerenbond verscheen onlangs nr. 13 over 'Populieren'. Auteur J. DE SADELEER kadert de brochure in de Belgische braakregeling, die het gevolg is van EG-verordening nr. 797/85 die de lidstaten de verplichting oplegt een steunregeling uit te werken voor het uit productie nemen van landbouwgronden. In deze braakregeling is o.m. voorzien dat het uit productie nemen van landbouwgronden ook kan gebeuren door beplanting met populier, wilg en els. Het boekje behandelt een aantal aspecten van de populierenteelt zoals variëteitenkeuze, aanplant en onderhoud, houtproductie, afzet en rendabiliteit, wetgeving, enz.

De brochure is te verkrijgen bij :

B.B.
Minderbroederstraat 8
3000 Leuven

BESCHERMDE GEBIEDEN IN VLAANDEREN

Ter vervanging van de "Atlas van de beschermde natuurgebieden in Vlaanderen" werd door de dienst Natuurbehoud van A.R.O.L. een nieuwe publikatie uitgegeven onder de titel "Beschermde gebieden in Vlaanderen".

Hierin worden een 50-tal staats- en erkende natuurreservaten per provincie voorgesteld. Van elk natuurreservaat zijn volgende gegevens opgenomen : verleden en heden, aard van de biotopen, flora en fauna, ligging, al of niet toegankelijk en konservator.

Het geheel wordt geïllustreerd met een overzichtskaart, 13 gedetailleerde kaartjes, tekeningen en foto's.

Deze publikatie is verkrijgbaar bij de dienst Natuurbehoud, Belliardstraat 12-18, 1040 Brussel, na overschrijving of storting van 100,- op rekening 000-2001732-40 met vermelding "NB/natuurgebieden".

STUDIEDAG MECHANISERING EN BODEMBEHOUD

De Belgische Vereniging van Landbouwtechnische Genootschappen organiseert op 28 februari een studiedag met als thema "Mechanisering en bodembehoud".

Aanleiding voor deze studiedag is de vaststelling dat voornamelijk in de landbouw, maar ook in de bosbouw, enerzijds steeds moderner gemotoriseerd materiaal voor de werkzaamheden buiten de wegen wordt aangewend en anderzijds dat landbouwkulturen en bossen steeds meer schade ondervinden van de inzet van dit materieel. De sprekers zullen dieper ingaan op aspecten van de bodem, de voertuigbanden, de voertuigmechaniek en de mobiliteit. De aspecten in de bosbouw worden behandeld door inspekteur P. Reginster van de dienst Eaux et Forêts.

De studiedag gaat door in de Nationale Plantentuin te Meise op 28 februari van 8.30 u tot 18.00 u. Deelnamekosten bedragen 1000,- voor BVLTG-leden en 1500,- voor niet-leden (studenten gratis). Wie enkel interesse heeft voor de dokumentatiemap, betaalt 700,-.

Inschrijvingen tot 22 februari t.a.v. :

G. Bollen
c/o S.N.T.
Gulden Vlieslaan 72
1060 Brussel (tel. 02/538.81.60)

LUCHT IS NIET TE KOOP

In de edukatieve folderreeks "Milieusparen" van de Stichting Leefmilieu verscheen onlangs een folder rond het thema "luchtverontreiniging". Na een korte toelichting over oorzaken en bronnen van luchtpollutie, komen enkele specifieke thema's aan bod - huisverwarming, autoverkeer, gebruik van CFK's, asbest enz. - telkens aangevuld met een aantal konkrete "besparingstips".

De folder "Lucht is niet te koop" kan gratis aangevraagd worden bij :

Stichting Leefmilieu p/a Kredietbank
Kipdorp 11
2000 Antwerpen (tel. 03/231.64.48)

RAPPORT SEB NR.14
"PROBLEMATIEK ROND DE
JACHTBEOEFENING"

De jacht is sinds enige tijd een bijzonder controversieel onderwerp geworden. Waar zij vroeger integrerend deel uitmaakte van de menselijke activiteiten en in 't geheel niet in vraag werd gesteld, vindt men heden ten dage even fervente voor- als tegenstanders van de jacht. Tegenstrijdige opvattingen en verwijten, waarbij vaak een grote dosis emotionaliteit gemoeid is, zijn legio.

In deze publikatie wordt dieper ingegaan op argumenten en standpunten van de verschillende belangengroepen met betrekking tot de jacht. Hoewel de fundamentele knelpunten in deze problematiek voor de meeste West-Europese landen sterk vergelijkbaar zijn, gebeurt de analyse in de eerste plaats vanuit de Vlaamse situatie.

Na een korte situering van de problematiek worden in het eerste deel de ethisch-filosofische aspecten en de vertaling hiervan naar de praktijk toe uitgebreid behandeld (weidelijkheid, jacht als vorm van natuurbeheer, maatschappelijke positie van de jacht). In het tweede deel komen de wetenschappelijk-ekologische aspecten van de jacht aan bod. De toelaatbaarheid van de jacht wordt onderzocht op basis van zowel de rechtstreekse effecten van bejaging op de populatie-ontwikkeling van de bejaagde soort, als op basis van de onrechtstreekse ekologische effecten van bejaging. De noodzakelijkheid van de jacht ten slotte wordt geëvalueerd in functie van mogelijke doelstellingen : preventie en bestrijding van wildschade, natuurbeheer en volksgezondheid (hondsdoelheid).

Het rapport kan verkregen worden door overschrijving van 200 Bfr. op rekeningnr.103-2071326-56, Werkgroep S.E.B., Geraardsbergse steenweg 267, 9231 Melle-Gontrode.

RAPPORT SEB NR.15
"MODEL VAN INTEGRAAL
BEHEERSPLAN VOOR HET
AELMOESENEIEBOS TE
GONTRODE-LANDSKOUTER"

Het bos is een complex ecosysteem, waarvan het beheer moet steunen op doelgerichte technikaliteit en een globaal inzicht in de ekologische, economische, sociale en politieke samenhangen. Een onontbeerlijk instrument voor een coherent en verantwoord bosbeheer vormt het bedrijfsvoeringsplan. Omtrent de inhoud en de betekenis van dit plan bestaan echter bij verschillende belangengroepen met betrekking tot het bos, vaak ernstige misverstanden. Een bedrijfsvoeringsplan kan zo uitgebreid en zo beperkt zijn als de opstellers ervan nodig achten om de geformuleerde en verantwoorde doelstellingen te verwezenlijken.

Het hier voorgestelde bosbedrijfsvoeringsplan mag dan ook niet als een na te volgen model beschouwd worden. Het geeft enkel aan wat o.m. in een bedrijfsvoeringsplan kan opgenomen worden, niet wat er moet instaan. Het geeft een overzicht van een aantal essentiële administratieve, ekologische en economische basisgegevens met daarop volgend een overzicht van de interventies die in de nabije toekomst te voorzien zijn, wat nodig is om ze te kunnen doorvoeren en welk resultaat ervan mag verwacht worden.

Het rapport kan besteld worden door overschrijving van 250 Bfr. op rekeningnr. 103-2071326-56, Werkgroep S.E.B., Geraardsbergse steenweg 267, 9231 Melle-Gontrode.